

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni«. A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasil in poslanice se računijo po petit-vrstah čr tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po pristopu. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od »Soča« vsak petek in stane vsoto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Lloyd“.

Vsakega rodoljubnega Jugoslavana je morala svoj čas razveseliti vest, da se name-rava združiti vsa dalmatinska parobrodna podjetja v slovaških rokah, da se temeljito preorganizuje ves dalmatinski pomorski promet ter se otresejo „Lloyda“, ki si je bil primonopolizoval s pomočjo vlade dalmatinski trgovinski promet, ali je opravljal svojo službo tako malomarno, da je spravil v najneugodniši položaj vsa lokalna parobrodna podjetja v Dalmaciji.

To se je čulo lepo, ali le prekmalu je došla v javnost vest, da bržčas iz tega lepega načrta ne bo nič, ker tisti „Lloyd“, ki je prej zatrjeval, da bi se rad iznebil dalmatinske službe, je začel kar nakrat intrigirati, uprava je predložila konkurenčni načrt, vmes pa so posegli Dalmatinci tako, da so začeli gibati proti načrtu od bratske slovenske strani, menda največ radi tega, ker se ni spočela taka misel v glavi kaknega dalmatinskega rojaka!

Od tam naprej je vse tiho o velikem ter prevažnem slovanskem načrtu, pač pa se razpravlja in piše mnogo o „Lloydu“. Dne 14. t. m. je zboroval industrijski svet na Dunaju, kjer se je razpravljalo med drugim tudi o predlogu viteza Vukovića glede ponovljenja pogodbe z „Lloydom“. Hude besede so padle na to društvo. Luenger je predlagal, da naj se pretvori „Lloyd“ v državno društvo ali pa naj se ustanovi popolnoma novo društvo. Vitez Vuković je zastopal mnenje, ako se ne more sanirati „Lloyda“, ne preostaja nič drugega nego to, da se pretvori društvo v državno, proti osnovanju novega društva pa je iz tega razloga, ker bi — kakor se je zgodilo iz avstro-ameriški društvom — prišel nemški kapital v naša pomorska podjetja, ki bi tako prešla popolnoma v nemške roke. Industrijski svet je končno sprejel predlog poročevalca, da se sedež „Lloyda“ prenese na Dunaj. Vukovićev protipredlog je ostal v manjšini.

Kakor se vidi, se misli res začeti s pometanjem pri „Lloydu“, da se uprava spre-

meni ter začne „Lloyd“ reševati svojo nalogo točneje nego doslej. Na Dunaju nimajo več zaupanja do „Lloyda“, in bržčas se opravičeno bojijo, da če se dovoli nova „Lloydova“ zahteva letne podpore 5 milijonov kron, da bi se ta denar pravilno ne uporabljal na starem sedežu v Trstu. Direkcija na Dunaju utegne biti res bolj brižna za reč in pravilnost, ali ž njo pa pride brez dvoma tudi več nemškega vpliva v društvo. Luenger, ta slavni dunajski župan, se je že v gori omenjeni seji britko pritoževal, da pri „Lloydu“ ne zna niko nemiški ter da se mora dati več veljave nemščini pri tem društvu. Nemci so mu pritrjevali, Vuković pa se je branil, češ, da za nemški jezik ni prostora ob obalah jadranskega morja, da je pri „Lloydu“ že sedaj več nemščine nego potreba, ter da če se ima kdo pritoževati, se morajo Hrvatje, ker je njihov jezik popolnoma zastavljen pri „Lloydu“.

Jasno je, da ni prav vabljivo to društvo „Lloyd“, in kdor je z njim zvezan, se ne nahaja v najboljšem položaju. Če „Lloyd“ ostane dosedanja dalmatinska pomorska služba, najbrže Dalmatinci ne bodo nič na boljsem, kakor doslej. Še celo z dežja pod kap utegnjo priti sedaj, ko se hoče „sanirati“ razmere pri „Lloydu“. Vuković se boji povsem opravičeno nemškega kapitala in nemškega vpliva, ali ta slednji se brez dvoma prav izdatno razširi iz ravnateljstva „Lloydovega“ na Dunaju. Storitven je korak, da bo društvo nekoliko bolj nemško, nekoliko bolj „državno“. Kdor bo stal v odvisnosti novih razmer pri društvu, bo suženj, kakor prej, zlasti Slovani nimajo pričakovati nič dobrega od takih razmer.

Vuković je priča, da preveva Dalmacijo strah pred društvom, pogajanja in posvetovanja pa tudi pričajo, da utegnjo pasti Dalmatinci v novo tujo sužnjost, namesto da bi se prosto gibali v slovanski svobodi. Bojijo se nemškega vpliva, nemškega kapitala, zajedno pa odklanjajo slovansko pomoč. To so pač čudni odnosi! Povderja se narodno delo, kriči se: vse za domovino! — kadar pa treba storiti važen korak za domovino na realnih tleh gospodarstva, kjer naj bi temeljil večji del naše slovanske vzajemnosti, taktat pa strah in trepet ter odklonitev lastne moči!

Dalmacija nam je v tem pogledu žalostna priča...

Ali res preide tako važen gospodarski moment brez vsakega haska za Jugoslavoce?!

Nova železnica

in nje pomen za našo deželo.

IV.

Ko je bilo začelo pred nekaterimi leti živahnije gibanje za obrt in trgovino med nami, je priobčila „Soča“ točen pregled o stanju naše obrti in trgovine, navedeno je bilo vse podrobno, kaj se pri nas izdeluje, nasvetovano, kaj bi še neslo dobiček, in delalo se je na to, da se začnemo res razumnejše pečati vsestransko s trgovino in obrtjo tako, da delo naših rok in našega uma bo donajalo res pravi zaslužek. Po drugi strani se je kazalo, kako si poiskati tla, da nam ne bo le tuje prodajal raznega blaga, marveč da si ga nabavljamo tudi sami.

Vsak pričetek je težak, težak pa je zlasti pri nas, ko je nam vse nasprotno. Vsled svojih pozicij, negovani od zgorej, so si znali Lahi, kakor v drugem, tako tudi v trgovskem pogledu priboriti ugodno stališče ter navezati nase Slovence. V goriškem Raštelju tičijo tisočaki in tisočaki v laških rokah, pridobljeni le od Slovencev. To je trdnjava, katero je težko premagati. Ali delati se mora prav na to stran, ker sicer bomo videli kmalu tudi na našem trgu vsiljivega Nemca, ki pa ne ostane le v mestu, marveč se razširi tudi po deželi. Lah so že taki, da zapirajo pot povsodi le Slovincu, Nemcu pušajo prosto, in nič ne pretiravamo, če rečemo, da pojde naša trgovska in obrtna zbornica celo na roke nemškemu življu v trgovskem pogledu med nami, da le Slovence zadene ob večje težkoče. Nemci so si že pridobili zlasti v Trstu kaj lepo pozicijo v trgovini, katera se po novi železnici še poveča, ter se brez dvoma poskusi kjer le mogoče postaviti nemškega trgovca. Nova železnica bo nova pot Nemcem na jug, nova nevarnost v prvi vrsti za Slovence. Želeli bi, da bi se vse take reči temeljito proučavale ter

da bi se kaj storilo, da se ne nakopiči preveč tujcev med nami.

Sploh pa bi se morali mi mnogo več brigati za obrt in trgovino, mnogo praktičnejši bi morali biti. Koliko je mladine, ki po nepotrebi zapravlja čas, namesto da bi se učila kaknega rokodelstva, namesto da bi se vežbala trgovsko. Lah bi skrbijo dobro za svoj naraščaj, v Slovincih ga je vse premalo, zatogadel pa rastejo laške trgovine v mestu, mi gremo le počasi naprej. Vse sili v tovarne, pisarne, v praktično delo vstopa pa le nezmaten odstotek. Naš človek ne sme ostati le neizobražen kmet-ski hlapec ali težak, marveč razumen gospodar, izurjen delavec, obrtnik, trgovec, industrijalec.

Kmetijstvo med nami potrebuje še racionalnega preobrata. V zadnjih časih se je začelo kazati stremljenje po boljših časih v kmetijstvu, in če ti pridejo, se bodo po novi železnici lahko razpečavali lepi kmetijski pridelki za drag denar, kar bo po drugi strani dvignilo kmetijstvo vedno više in više do popolnitve. V našem kmetijstvu je del naše moči, drugi je v obrti in trgovini. Gmotno dobro podprti in vpoštevani na trgu lahko gledamo mirno v lice tujcu, ker bi se zamun trudil izpodkopati nam pridobljena tla.

Obetajo se tudi industrijalna podjetja, in pomenljiv pojav v tem pogledu je že večkrat omenjeni načrt za vodnomočno napravo iz Soče. Taka podjetja donajajo lahko z leve dosti zaslužka, z desne pa veliko nevarnost za našo narodnost. Le pomislimo, kaj se godi daudanašnji na Jesenicah!

Skratka: na vse strani se obeta velik preobrat, napoveduje se, da nova železnica preobradi našo deželo ter nas spravi v promet in v tako novo življenje, da moremo ostati v njem upoštevani in veljavni le, če se pobri-gamo pravočasno, da storimo vse to, kar moremo storiti, ter si skušamo pridobiti v svoje roke v novem vrvenju, kar pač le mogoče.

Da bi pa takorekoč zaprli pot tujemu vplivu, zato nismo dosti močni v sedanjih razmerah niti mi niti Lahi, pa če bi tudi hodili eno in isto pot v vseh teh pogledih.

Brez dogme.

Roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravski.

(Dalje.)

»Sedaj sem prepričana — in Bog edini vidi, kako hudo mi je pri tem — da hočete zvezati svojo usodo z mojo, da se zaglušite, da na nekaj pozabite ter si zaprete neko pot. Ali vspricho te slutnje, ali morda morem v to privoliti? Odklonivši vašo roko, bom v najhujšem slučaju zelo nesrečna, toda ne porečem si nikdar: ti si mu brame in kroglija ob njegovih nogi. Jaz sem se zaljubila v vas nad mero, od prvega trenutka, kar sva se spoznala, na to pa sem se že privadila na to otožnost in to tugo, kakoršna izvira iz ločitve in pomanjkanja nadeje in iz tega zagotovila, da jaz nisom ljubljena. Bridko mi bo živeti s tem, toda to še morem izjokati bodisi s solzami kot navadna ženska, ali z godbo kot umetnica. Zmerom pa mi bo ostala ta tolažba, da kadar se me, gospod, spomnite, si pri tem pomislite: »moja dobra sestra«. S tem tudi živim. Ko bi pa postala žena in ko bi zapazila, da vi obžalujete svoj čin, da niste srečni, da me sovražite, pa bi gotovo umrla.

»Pri tem pa pravim sama sebi: Kaj si storila takega, s čim si si zaslužila, da bi bila tako srečna brez mere? Kar strah se me polasča, kadar pomislim na to srečo. Ali pa tudi razumete, gospod, da je mogoče

ljubiti ne le z vso dušo, marveč tudi s ponižnostjo? Jaz vem, da jo to mogoče, ker tako ljubim.

»Že to samo se mi dozdeva predrznost, da nimam poguma, odreči se popolnoma nadeje. Toda, gospod, ne razumete mi tega. Gospod Bog je tako usmiljen in človek si tako zelo želi sreče, da nima moči, da bi zaprl pred njo duri za zmerom. Ako, gospod, ponovite kedaj, bodisi čez pol leta, bodisi čez leto dni, da me še hočete imeti za ženo, takrat se mi vse to nagradi — to, kar sem že prebila, in te solze, katerih se ne morem ubraniti sedaj.

Klara.

V meni tiči človek, ki zna čutiti in oceniti vsako besedo tega pisma. Ničesar iz njega ne izgine záme in pravim si: tim bolj se mora to vrniti, čimbolj je to srce pošterno, preprosto in ljubeče.

V meni pa tiči tudi vtujen človek, ki je prišel že ob životno moč, kateri, sočuteč, ne ljubi, ker je v ona čutila vložil vse, kar je bilo v njem — in kateri vidi jasno, da kadar odide, pa mu ne bo več mogoče vrniti se.

Dne 28. vinotoka.

Sedaj sem popolnoma prepričan, da se Klara ne vrne več v Berlin, kar je še več, da je ona, odhajaje v Hanover, odhajala že z odlončnim namenom ne vrniti se več. Hotela se je ogniti moji zahvali. Pa tudi mislim na njo z žalostjo in s hvaležnostjo: najbolj pa obžalujem to, da ona ni naletela na drugačnega človeka, nego sem jaz. V vsem tem tiči nekaka ironija usode; ko bi bil Klara le stoteri del tako ljubil, kakor sem ljubil Angelico, pa bi se mogla iz tega vstvariti

sreča za ves svet. Toda kaj mi pride iz tega, ako varam še na dalje samega sebe? Nahajam se še sedaj pod jarmom spominov. Spominjam se te Angelice, take, kakoršna je bila v Ploševu, v Varšavi, v Gasteinu — in od te minulosti ne morom odtrgati svojih mislij. V ostalem je preminilo v njej toliko moči in življenja, da se niti sam sebi ne žudim. Kako more biti drugače? Človeku je najtežavnejše ne spominjati se.

Vsak hip se oprijemam spominov na Angelico — in hoté se jih odkrižati, se moram spomniti, da je sedaj ona že druga, da njeni občutki potekó ter so verjetno že potekli po povsem drugi strugi in da sem jaz za njo ničla.

Nekoč nisem hotel na to niti misliti, ker mi je glava pokala od tega; sedaj delam to časih nalašč, ker drugače se ne morem braniti glasov, ki se oglašajo čimdalje glasneje v meni ter čimdalje glasneje povprašujejo: »Kaj je ona kriva, da ima vsiljeno to dete? Od kod veš, kaj se godi v njenem sru? Ona bi ne bila ženska, ako ne bi ljubila otroka, kadar pride na svet, toda kdo ti je povedal, da se sedaj ne čuti enako nesrečno kakor ti?«

Časih se mi zdi, da je ona morda še bolj nesrečna, in takrat bi hotel dobiti drugo vnetje pljuč. Življenje s tako zmešanico mislij je nemogoče.

Dne 30. vinotoka.

Čim zdravejšega se čutim, tim pogosteje se vračam v nekdanje blodnje. Zdravnik trdi, da čez nekoliko dni bom mogel oditi. Pa tudi pojdem, ker od tod sta Varšava in Plošev preblizu. To je morda ena

Iz govora dr. Ploja.

Kakor je razvidno iz poročil o državnem zboru, je imel dr. Ploj dne 10. t. m. daljši govor, v katerem je slikal stališče Slovencev in Hrvatov na jugu ter dvigal svoj glas po odpravi krivic in po uvedbi enakopravnosti. Rekel je med drugim:

„Opozarjam, da divja narodnostni boj tudi na jugu države, da Hrvatje in Slovenci bijejo na jugu države živahen boj za svoje politične, narodnostne, kulturne in gospodarske pravice. Vlada, ki pravi, da se hoče z najpopolnejšo in z vsem vpoštevanjem individualnosti ozirati na opravičene interese posameznih narodnosti te države, pač ne sme zatiskati oči tem dejstvom; vlada tudi ne sme prezreti zgodovinskih dejstev, da ravno Hrvatje in Slovenci ob Adriji izpolnjujejo zgodovinsko misijo in da zaslužijo s stališča varovanja avstrijske državne misli ob Adriji vse varstvo od strani vlade v dosego svojih zakonitih interesov in svojih zakonitih ciljev. (Pritrjevanje.)

In gospoda moja, kako se vede vlada napram temu zgodovinskemu dejstvu? Kako so se vedle v tem oziru dosedanje vlade? Samo tako, da lahko mirno rečemo, da se je dinastičnim interesom na jugu države škodovalo na najtežji način.

Opozoril bi vlado, da je njena dolžnost, uvesti na jugu te države Hrvatom in Slovincem pravično politiko, da se med tema dvema narodoma razdraženost ne stopnjuje ter nastopi razpoloženje, katerega dalekosežnost in posledice bi znala vlada in država neprijetno občutiti. (Pritrjevanje.)

Tudi mi smo zato, da se varuje državna avtoriteta in javni red; na drugi strani pa smo tudi mnenja, da se to zaželjeno razmerje more doseči le tedaj, ako prešinja tudi državne organe, da more državna avtoriteta uspevati in rasti le tam, kjer nositelji avtoritete in javnega reda vestno izpolnjujejo zakon in pravo ter vodijo resnično avstrijsko politiko.

Gospoda moja! Narodnostni boj na jugu države zbuja posebno pri nas Hrvatih in Slovincih v toliko stopnjujočo razkačenost, ker državni organi le prečestokrat opuščajo tisto objektivnost, ki je absolutni predpogoj za vsako uspešno in primerno delovanje na jugu te države.

Dvojna mera, ki se ž njo tam doli meri — in le prečesto v našo škodo — je zelo škodljiva, zakaj ta mera zbuja pri tistem, ki se mu daje prednost, stopnjujočo prepotenco, stopnjujočo poželjivost in narodno nestrpnost, na strani zapostavljenega stopnjujočo razdraženost ter ustvarja tisto obiležje, ki nas čimdalje bolj oddaljuje narodnostnemu miru, žalibog, zakaj miru si želimo.“

O šolah v Trstu: „V Trstu nima danes nad 1000 soloobveznih slovenskih otrok še nobene ljudske šole, v kateri bi se poučevali v svojem materinem jeziku. (Živahno klicanje: Čujte! Čujte!)

Nasprotno so pa v Trstu in v Pulju državne ljudske šole z nemškimi in italijanskimi

učnim jezikom. Nočem v tem slučaju dalje govoriti; izrekan le utemeljeno pričakovanje, da bo vlada končno že enkrat prišla do tega, da odstrani to partio hon teuse iz avstrijske kulturne zgodovine.“

Skončal pa je tako-le: „Mi, Hrvatje in Slovenci, ne zahtevamo nobenih predpravil, mi ne zahtevamo nobenih ugodnosti, terjamo od vlade in uprave samo, da tudi nam v korist izvršuje v vsakem oziru zakon in pravo in da nas štiti v našem naravnem narodnem, političnem, gospodarskem in kulturnem razvoju proti neopravičenim napadom naših nasprotnikov. (Živahno pritrjevanje.)

To je, kar zahtevamo od vlade, in prepričan sem, da bi morala vsaka v resnici avstrijska vlada, kakor hitro mogoče, izpolniti vse te naše zahteve in želje.“ (Pritrjevanje.)

Laški poslanec dr. Rizzi, deželni glavar istrski, je skušal pobijati izvajanja dr. Ploja ter se povspel do trditve, da Lahji pripoznavajo vsakemu narodu v Avstriji pravico do učilišč, ki so potrebna za njegov narodni razvoj — kar smo že mi ožigosali v članku „Laške laži“. Dr. Ploj je odgovoril na Rizzijeve neresnice tako-le:

„Visoka zbornica! V interesu resnice čutim se primoranega, da popravim nekatera izvajanja v včerajšnjem govoru spoštovanega gospoda poslanca kmečkih občin poreških. Gosp. poslanec je namreč včeraj izvajal, da italijanski narod „pripoznava vsakemu narodu v Avstriji pravico do učilišč, ki so potrebna za njegov narodni razvoj“.

Temu nasproti konstatiram, da temu v resnici ni tako, da je v resnici nad tisoč za šolo obveznih otrok naše narodnosti v Trstu še sedaj brez ljudske šole, v kateri bi dobivali pouk v materinem jeziku. Konstatujem nadalje, da se je še le po dolgoletnem boju ustanovila v Gorici ljudska šola s slovenskim učnim jezikom, in sicer to na periferiji mesta, in sicer v neki stari, za vojake nerabni kosarini, ki je tako oddaljena, da so bili stariši slovenskih otrok primorani, da so si iz lastnih sredstev ustanovili v središču mesta privatno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom in da morajo to šolo sami vzdrževati.

Nadalje konstatujem, da je n. pr. deželni šolski svet za Istro dovolil ustanovitev dveh ljudskih šol s hrvaškim učnim jezikom, in sicer v Sv. Lovreču pri Predubcu in Šušnevicah, da se pa ta ustanovitev ni mogla izvršiti doslej iz vzroka, ker deželni zbor istrski ni še dovolil sredstev, za to. (Čujte!) Konstatiram nadalje, da je v Istri še vedno 14.000 otrok hrvaških starišev, ki niso deželni ljudsko-šolskega pouka v materinem jeziku, ker Italijani nečejo ustanoviti takih šol, ali bolje rečeno, ker nečejo dovoliti sredstev.

G. poslanec za kmečke občine poreške je trdil nadalje, da jaz nisem informiran o šolskih razmerah v Trstu. Temu nasprotno konstatujem, da sem podrobno informiran o šolskih razmerah v Trstu. Na podlagi teh

mojih natančnih informacij in na podlagi objektivnega presojanja stanja stvari konstatujem še enkrat, da se v mestu tržaškem za več nego tisoč za šolo obveznih otrok slovenske narodnosti doslej ni še ustanovila niti ena ljudska šola s slovenskim učnim jezikom.

Gospod poslanec za kmečke občine poreške trdi, da zahteva Slovencev po eni ljudski šoli v mestu tržaškem, torej v sremesta, ne izhaja iz kake kulturne potrebe Slovencev, ampak da so tej zahtevi v podlago motivi narodne politike.

Temu nasprotno konstatujem, da narodna politika nima nič opraviti s to zahtevo, da je ta zahteva stvarno popolnoma utemeljena in da bi bilo občini — z ozirom na to, da je v mestu tržaškem nad 1000 otrok, dolžnih obiskovati šolo — v samo ob sebi umevno dolžnost, da ustanovi ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

Zakaj ne zahteva avtonomna šolska oblast, naj n. pr. otroci italijanske narodnosti, bivajoči v ekolici, obiskujejo ljudske šole v mestu tržaškem, zakaj skrbi za iste z ustanovljanjem italijanskih paralel na slovenskih ljudskih šolah po okolici?! Zakaj ne velja to poslednje tudi za Slovence v Trstu?

Ako se zastopnik kmečkih občin poreških sklicuje, da je to v resnici sijajen izglede pravičnosti in radodarnosti od strani Italijanov, ako v okolici tržaški obstoji deset ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom, potem pa konstatujem, da so se te šole na podlagi zakonitih določil morale ustanoviti, da torej v tem ni nikak čin pravičnosti ali radodarnosti, ampak le spolnjevanje dolžnosti, naložene od državnega šolskega zakona.“

D O P I S I.

Iz Ajdovščine. — (Izlet „Podružnice slov. planinskega društva v Ajdovščini“ dne 19. t. m. na Trstel in „Železna vrata“.) — Znanje krasen razgled raz Nanos, Kucelj, Čaven, Goljake, nepoznan skoro popolnoma pa oni, ki ga nam nudi Trstel nad Dornbergom, vrh, ki ga lahko v primeri z višino imenovanila vrhov imenujemo skoro prtilikavca. Vendar ima Trstel tako srečno lego, da se gledé razgleda ne le meri z mnogimi naših vrhov, temveč jih tudi prekaša. — Trstlu je veljal prvi izlet naše podružnice v tem letu, ki je vzlic zgodnjemu času, izletom skoro neprimernemu, vspol popolnoma. Trejica članov odptovalala je iz Ajdovščine že za rana, skrbno opremljena z vsemi pripravami za markiranje. Rodoljubna g. Budin in Bizjak pa sta preskrbela zaznamovalcem vodnika ter mizarja pri postavljanju droga z napisom, — na ta način sta odvezla zaznamovalcem nemajhno breme odgovornosti, saj znamenja morajo kazati najkrajšo ob jednem zložno pot. Dogotovivši svoje delo, se vrnejo zaznamovalci v Dornberg, kjer opazijo v veliko začudenje na kolodvoru množico Dornberžanov z godbo na čelu. Kaj je pomenjalo

to, smo spoznali ob prihodu vlaka iz Ajdovščine na postajo. Komaj so jeli člani stopati z vozov, zaigra godba „Naprej“, zaore „živio“-klici. Z godbo na čelu smo odkorakali v prijazni Dornberg, a kmalu odrinejo člani na „Železna vrata“. Trstla žal niso mogli posejati, saj preostajalo je premalo časa in se med tem jelo oblačiti. — Zadovoljni so bili vsi tudi s posetom „Železnih vrat“, ker tudi s te višine je krasen razgled.

Po povratku so prisostvovali mnogi veselici vrlega društva „Naprej“, in da niso bili trudni, so dokazali najbolje, ker so prav pridno plesali. Prekmalú je prišel čas odhoda. V krepilo povabi g. Bizjak v svojo rodoljubno hišo na kaplico rujnega Dornberžana. — A čas je hitel, poslovili smo se, zadovoljni s klicem „na svidenje v maju!“

Konečno iskrena zahvala slavnemu županstvu, slavnemu društvu „Naprej“, gg. Budinu in Bizjakom in ostalim vrlim Dornberžanom. Upamo, da ob prihodnjem izletu pozdravimo v Dornbergu mnogege člana naše podružnice. Tuji naj ne opazujejo le lepote mile slovenske domovine, oni naj vidijo, da jih uvažujemo in cenimo sami; povsodi naj jim blešče znamenja in napisli slov. planinskega društva nasproti. Zato potrebujejo podružnice sredstev, članov! Vipaveci, Goričani, pristopajte v obilem številu v okrilje naše podružnice!

Iz Brd, 22. t. m. — „Gorica“ je objavila v svoji 18. številki senzacionalno notico iz Kozane, s katero hoče pokazati g. Antona Školarisa, I. podžupana kojsčanske županije, javnosti kot človeka enakega kalibra — kovaču dotične notice, češ, da je hotel streljati na bivšega župana Reja. V tem zmislu je tudi R. podal ovadbo na okrožno kot kaz. sodnijo proti Školarisu radi zavratnega napada! In kdor ne pozna strasti podivjane klerikalne bande in poštenosti častivrednega g. Školarisa, si mora vstvariti iz take „notice“ o njem sliko tolovaja.

Resnici na ljubo pa je pojasniti to zadevo tako-le: Dne 12. t. m. se je vračal g. Školaris v družbi gg. Vincenca Jasnica, podžupana, Fran Školarisa, obč. svetovaleca, in Iv. Bizaja, vsi iz Vipolže, domov od zaupnega shoda brislih županov in podžupanov v Šmartnem. Ko dospeta po skladovni cesti poleg Ant. Rejeve hiše (kakih 20 korakov od hiše) sta priskočila 2 psa iz Rejeve hiše nasproti pasantom z vso silo. Eden pasov je zgrabil za suknjo Frana Školarisa, drugi pa silil pod nogo Ant. Školarisa; ker ta ni imel drugega primerne predmeta v rokah, da bi se postavil v bran psu, je prejel za samokres ter vstrelil z namenom, odgnati psa od sebe, v tla na cesto omenjenih 20 korakov od hiše R. Na to priskoči Reja iz hiše ter osorno vpraša, kdo je streljal. Školaris mu odgovori: jaz, in reče: zakaj ne privežete psov na verige, da ne bodo mimo-idočim po cesti v nevarnost in strah. Reja na to priskoči k Školarisu in ga jame suvati ter zmerjati s takimi besedami, katere

(Dalje v prilogi.)

mojih živčnih muh, toda zdi se mi, da v Rimu, na Babuini, se bom počutil zadovoljnejšega. Ne obetam si niti misliti na bodočnost — kajpada, hočem misliti na njo od jutra do večera, toda to bodo razmišljevanja, podobna bržkone onim, ki se snujejo za samostanski vratni. V ostalem, kaj jaz vem, kaj bo? — Vem samo to, da tu ne obsedim. Potoma se oglašim pri Angeliju. V Rimu moram imeti njeno sliko.

Dne 2. listopada.

Zapuščam Berlin, odrekam se Rimu in se vračam v Plošev. Že poprej sem zapisal: »To ni le najbolj ljubljena ženska, to je že moja najdražja glava na svetu.« Tako je! Tako je! Naj se to že imenuje nevroza, ali starčeva znorelost, ali kar hoče, meni je to vse eno: jaz imam to že v krvi in v duši. Odrinem v Plošev in hočem ji služiti, hočem jo nadzorovati, ji streči — in vsa nagrada za to mi bo, da jo hočem samo gledati.

Čudim se, kako sem si mogel misliti, da bom mogel živeti brez pogleda na njo. Eno samo tetino pismo je izvabilo na beli dan to, kar je bilo v meni. Teta pravi: »Nisem ti pisala o nas, ker ti nisem mogla poročati nič veselega, in ker ne znam lagati, torej rajše molčim, nego bi te vznemirjala, vedé, da nisi zdrav. Mučijo me velike skrbi zastran Kromickega, in kaj rada bi se posvetovala s teboj. Stari Hvastovski mi je pokazal sinovo pismo, v katerem ta sporoča, da se zadeve Kromickega nahajajo v najslabšem stanju; celo pred sodnijo se bo moral zagovarjati. Vsi ondi so ga prekanili. Zahtevali so nakrat veliko nabavo; ker je bil čas zelo kratek, se on ni mogel prepričati, ali je bila roba, katero so mu dovažali, dobra. Evo, vse se je pokazalo slabo, pokvarjeno in ponarejeno — in vse je bilo odklonjeno — a vrhu tega visi

nad Kromickim če pravda radi goljufije. Ko bi dal Bog, da bi vsaj to ne padlo nanj, a to tembolj, ker je popolnoma nedolžen. Kdo se bo menil za polom, da bi le ne bilo sramote. A jaz si ubijam glavo, kaj imam storiti in kako ga rešiti? Bojim se dotakniti se zneska, ki sem ga bila odločila za Angelico, toda tu ga je treba na vsak način rešiti pravde. Svetuj mi, Leon, ker ti si pameten ter zmerom dobiš kak načrt. Niti Celini, niti Angelici nisem povedala doslej niti besede, ker se zlasti za Angelico močno bojim. Ne moreš si predstaviti, kaj se sedaj godi ž njo. Celina je vrla ženska, toda zmerom je dila prenapeta v pretirani kreposti, in ravno tako je odgojila tudi Angelico. Ne dvomim, da bo Angelica najboljša mati, toda sedaj se me časih polašča jeza, kajti ako se ženska omoži, mora biti pripravljena tudi na posledice, a med tem se nahaja Angelica v taki zadregi, kakor bi to bila kaka sramota. Vsaki dan vidim na njenem licu sledove solz. Človeka kar spreleti žalost, kadar zre na njeno shujšano lice, na vrte oči, na to pripravljeno za jok, na ta izraz nekake bolesti in pokorščine, kakoršnega ima v očeh. Kar živim, še nisem videla, da bi katera ženska tako prenašala svoje stanje. Skušala sem ji prigovarjati in jo oštevati, toda vse nič ne pomaga. Povem ti odkritosrčno, da jo imam preveč rada, in mogoče, da me na starost zapušča nekdanja eneržija. Pri tem je ona tako poštena oseba. Ko bi ti vedel, kako povprašuje vsaki dan po tebi, če morda ni bilo pisma, ali si zdrav, kam si namenjen oditi, kako dolgo se boš še mudil v Berlinu? Ona vé, da se jaz rada razgovarjam o tebi ter se nalašč razgovarja po cele ure. Ko bi se je samo Bog usmilil in ji dal moči, da prenese te muke, ki jo čakajo. Jaz se v resnici tako bojim za njeno zdravje, da nimam poguma niti z eno besedo črhiniti ji o možu. Toda prej

ali poznej mora to priti na beli dan. Nisem povedala ničesar tudi Celini, ker ona je jako potrta vsled Angelicine zdržljivosti ter si ubija glavo nad tem, radi česa si Angelica to stanje tako močno žene k srečju?

Radi česa? Jaz edini na svetu to razumem, jaz edini bi mogel odgovoriti na to vprašanje — in radi tega — se vračam v Plošev.

Ne! Ona si ne žene svojega stanja k srečju, marveč moj beg, moj obup, katerega si domišljeva, marveč pretrganje tega odnošaja, ki ji je postal drag od onega časa, ko je po tolikem trudu, po tolikem trpljenju in naporih mogla končno spremeniti ga v čistega. Sedaj evo spem v njeno dušo in mislim za njo. Njena tragedija je vredna moje. Od trenutka, ko sem se vrnil v Plošev, se je čutilo borilo v tem nevsakdanjem bitju z dolžnostjo. Hotela je ostati čista in zvesta onemu, komur je prisegla zvestobo, ker njena duševna narava odmetuje umazanost in laž, ali obenem se ni mogla ubraniti občutkov do človeka, v katerega se je zaljubila s prvo ljubeznijo — in ni se mogla zlasti radi tega, ker je ta človek bil pri-njoj, ker jo je ljubil ter bil nesrečen.

Celi mesci so ji pretekli v najgroznejšem razkolu. Končno, ko je nastal trenutek pomirjenja, ko se ji je zdelo, da je to čutilo prešlo v zvezo duš, tako nadzemeljsko, da niti čistost misli, niti zaprisežena zvestoba vsled njega ničesar ne izgubi — se je nakrat vse raztrgalo, in ona je postala sama, s tako puščobo pred seboj, kakor je moja. To je vzrok njene sedanje nezgode. Sedaj čitam v njeni duši kakor v knjigi in radi tega se vračam.

Takisto vidim šele sedaj, da bi je verjetno ne bil zapustil, ko bi bil popolno prepričan, da njeno čutilo do mene preživi vse slučaje. Sama živaljska ljubosumnost, ki prenapolnuje srce z besnoto, a domišljijo

ne spadajo tu sem. Gosp. Reja se ima gotovo zahvaliti potrpežljivosti in miroljubnosti gosp. Školarisa, da se mu ni pri tej priliki po zasluženju kaj kujeja pripetilo. Vzemimo, da bi imel Š. hudošen namen proti R., ali ga ni bil lahko poškodoval, ko mu je v to priliko dajal nego pa skozi debeli zid?!

Tako nepošteno orožje, kakor se zdaj izrablja proti g. Š., se je svoj čas bolj prikrito iz znane kovačnice dvigalo nad raznimi nedolžnimi in poštenimi osebami, toda brez uspeha. In prav bi bilo, da bi se takim častikrajcem in škodoželjnjem na prste stopilo!

Domače in razne novice.

Počaščenje. — Njegovo Veličanstvo cesar je podelil visokorodnemu gospodu grofu Oskarku Christalniggu dostojanstvo komornika.

Smrtna kosa. — Pišejo nam iz Dornberga: „V soboto smo položili k večnemu počitku zemske ostanke pri nas na sploh čišlanega moža Jos. Šinigoja, ki nam je županoval skozi 25 let nepretrgoma, potem pa še 3 leta. Pokojni je bil značajan poštenjak, zato pa priljubljen, kar je kazal prav lep pogreb, kateri se je udeležilo več županov in drugih veljakov, deželni poslanec Klančič in drugi; za pogrebom je šla tudi šolska mladina. — Pokojni je bil tudi mnogo let cestni odbornik. Med nami mu je ohranjen časten spomin.“

Na Lokah pri Ajševici je umrl drugi spoštovani mož Ant. Štrukelj.

Umrta je po kratki bolezni gospa Josipina Schaub, rojena Likan. Pogreb bo danes pop. ob 2½, iz ulice Morelli št. 23. — Preostalim naše sozljje!

Razglednice in narodne pesmi. — V naši knjigarni bodo na prodaj razglednice s primernimi verzji ali kriticami iz narodnih pesmi, navadno ljubavne vsebine. Doslej je 15 takih. — Razprodajalec na deželi dobé posebno ugodne cene; enako tudi na celo vrsto (nad 50) slovenskih razglednic.

Muzikalije. — Naša knjigarna ima zdaj na prodaj vse možne slovenske skladbe. Tu so pa tudi: češke, poljske, ruske, hrvatske in srbske. Nekoliko jih je vedno na ogled v obširnih izložbah v veži. — Priporočamo tudi, da si p. n. občinstvo ogleduje vedno menjajoče se izložbe razglednic. Tu je na ogled najbogatejša zbirka iz vseh boljših avstrijskih, nemških in francoskih zavodov.

Za pogerelce v Čepovanu zopet prišlo: Gosp. Josip Mašera, vikar v Št. Mavru K 31; kuracijski urad v Batah K 85; profesor Kugelmayer v Gorici zbirko svojih gojencev K 72; župnija Podbrdo K 58; župnija Kamnje K 16; g. Andrej Rijavec na Trnovem K 1; kuracija Opatjeselo K 1410; vikarijat Trnovo pri Kobaridu K 2; g. Josip Kurinčič, kurat v Medani K 26; gosp. Anton Podgornik v Ameriki K 10960 in županstvo Trnovo pri Gorici K 60.

Vsem dobrotnikom kličemo: Bog Vam povrni! A. Podgornik, župan, J. Rejec župnik.

Izjava. — Da ne bode kake neprilike, sporočava podpisana, da midva le iste milodare izkazujeva, ki so došli naravnost županstvu ali pa župnemu uradu v Čepovanu. Milodari, ki so se poslali ali preč. knezonski. ordinarijatu ali p. n. glavarstvom, se izkažejo, ko dobimo izkaze od dotičnih uradov. — A. Podgornik, župan, J. Rejec, župnik.

Zaznamki daril, došlih c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gorici za pogerelce v Čepovanu: Gospa Marija De Fehr-Smart v Gorici K 20; gosp. bratje Murgurgo v Gorici K 10; deželno učiteljsko društvo v Gorici K 20; kuracijski urad v Št. Andrežu K 26; gosp. Peter Sarcinelli v Červinjanu K 10; kuracijski urad na Trnovem K 824; vikarijski urad na Gorenjempolju K 1023; vikarijski urad v Podsobotinu K 15; občina Črniče K 20; občina Gaberje K 25; gospod Franc Plohl, c. kr. šolski svetov. v Gorici K 10; župnijski urad v Tinjanu K 305; župnijski urad v Šumbregu K 4; dekanjski urad v Motovunu K 1075; župnijski urad v Št. Lovrencu pri Motovunu K 260; župnijski urad v Temaju K 10; župnijski urad v Št. Martinu pri Labinju K 1; župnijski urad v Pazu K 3; župnijski urad v Sušnjevičih K 3; kuracijski urad v Orlez-Vrhna K 342; župnijski urad v Momjanu K 897; župnijski urad v Kršanu K 420; župnijski urad v Labinju K 556; župnijski urad v Pregarjih K 10; župnijski urad v Rojanu K 1840; skupaj K 26242.

Nadalje je daroval v isti namen gospod Edvard Brannitzer v Gorici 1 zavoj obleke.

Pomožni odbor se prav toplo zahvaljuje vsem darovalcem. — V Gorici, dne 6. februarja 1905., za pomožni odbor: Attems, c. kr. dvorni svetovalec.

Učiteljski dobrotniki. — „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“ so darovali: g. dr. Henrik Tuma, advokat, posestnik in deželni poslanec v Gorici 10 K, g. Matujevič, v Gorici 5 K, g. Fran Finžgar, c. kr. okr. šolski nadzornik i. dr., v Gorici 5 K, g. Blaž Grca, župnik in deželni poslanec v Šempasu, 2 K, g. Viktor Gregorič, zdravnik v Sežani, 5 K, g. Valentin Klinar, župnik v Dutovljah, 2 K, g. Andrej Lasič, c. kr. okr. šolski nadzornik v Tolminu, 10 K, g. Emilij Guttman, c. kr. gozd. ravn. tajnik v Gorici, 20 K, namesto venca na krstogimn. profesorja g. Ivana Vavru-ta, g. Viktor Bežek, c. kr. učit. ravnatelj v Kopru, 5 K, g. Ivan Koštial, c. kr. učit. profesor v Kopru, 2 K, g. Mihael Vošnjak, bivši državni poslanec, posestnik i. dr. v Gorici, 5 K. Živelj učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Goriška slovenska mladina zaključila pod pokroviteljstvom blagorodnega gospoda Franja Ferfile, ravnatelja plinarne v Gorici, v soboto dne 4. marca 1905. v prostorih „Trgovskega Doma“ svoje plesne vaje z velikim plesom s kotiljoni. Pleše se prvič v Gorici pre-

krasni češki salonski ples „Beseda“. Vstopnina za osebo 2 K. Obitelj 5 K. Začetek ob 8 uri in pol zvečer. Vstop dovoljen le vabljenim. Plesovodja gosp. Mol. k. Sodeluje vojaška godba.

Vabila za ta ples so že razposlana. Ker se je vsled velikega števila onih, koje se ima vabiti, morda koga prezrlo, se prosi, da to blagohotno oprostite, in da se obrnejo radi vabil na tvrdko Hedžet & Koritnik, kjer se dobe tudi vse druge, plesa se tikajoče informacije.

Odbor si pa prizadeva napraviti ples „goriške slovenske mladine“ enim najkrajših letošnje pustne sezone.

Pričakuje, da se p. n. vabljeni polnoštevilno odzovejo, in v tej nadi: Na veselo svidenje v „Trgovskem domu“. — Odbor.

Sokolova maskarada: „V deveti deželi“. — Iz poročila svojega poročevalca posnemamo to-le: Nalašč za to poklicani raziskovalci za muzej v deveti deželi so pri svojem potovanju našli v dolini tih zbor vitezov zbranih, ki so bili precej izolirani od ostalega sveta. Ni se jim slabo godilo. Veliki mojster, lep mož, je ravno opazoval velikega čarovnika, ki je s svojim velikim marakul-om uganjal neverjetno čudeže. V sredi vitezov se je nahajal čudoviti krokodil, kateri je dobil ime po svojih solzah. Kaj se zgodi z njim, nam ni še poročal naš poročevalec, ki ima groznega dela na svojem mestu. Govori se tudi, da pride v deveto deželo sam Lebaudy, kralj Sahare, kateremu je odnesel Samum skoraj celo kraljestvo. Njegov minister, kateri opravlja pri tem tudi službo dvornega norca po uzoru raznih evropskih držav, ga bo spremljal, in bati se je, da se ne sprimeteta z Velikim mojstrom starega viteškega reda v deveti deželi. Govori se tudi, da pridejo v deveto deželo odposlanci slovenskih narodov, ki nastopijo skupno, in zakaj tudi ne, saj bodo v deveti deželi. O tem nam sicer še ni poročal poročevalec, najbrže ga je tako iznenadila slovenska sloga, da se je napil mleka in medu. Še nekaj! Veliki mojster devetodeželskega viteškega reda ima pri sebi cel herbarij najlepših rož devete dežele. Akrament, bo lušno!

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici je priredilo svojim društvenikom in prijateljem delavstva v „Trgovskem domu“ dne 19. t. m. običajni ples. Več gospodov je preplačalo vstopnino oziroma poslalo denar, ker se ni moglo udeležiti plesa. (Imen radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti.) Dohodkov je bilo 387 K 20 v, stroškov pa 271 K 38 v; preostanek znaša torej 115 K 82 v. Veselični odsek je že izročil to svoto bolniškemu zalogu društva.

Nekateri društveniki so se kazali plesu v „Trg. domu“ nasprotno, češ, da veselični odsek preveč riskira, da utegne nastati primanjkljaj. Ali pokazalo se je, da je odbor ravnal popolnoma prav in v dobro društvu, da je priredil ples, ki se je izvršil v lepem redu, ob obilni udeležbi, v splošno zadovoljnost.

Pripomniti moramo še, da v krasni restavraciji je bilo vedno živo in veselo. Le dvoje naj opomnimo: iz čisto delavskih krogov bi moralo biti več udeležbe, a med gledalci smo videli marsikogar, ki ga ni bilo, a bi nič ne škodilo, ako bi s svojo cenjeno navzočnostjo počastil za par uric ljudsko veselico v „Trgovskem domu“.

„Trgovski dom“. — Danes je drugi ples častnikov goriške posadke.

Prihodno sredo 1. marca bo ples počastnikov; za to priliko pride vojaška godba iz Trsta.

V četrtek 2. marca bo sijajen ples orožništva cele dežele. — To bo, po dragocenih pripravah sodeč, najsijajnejši ples letošnjega predpusta v Gorici. Čujemo, da pridejo najrazličnejši dostojanstveniki. Vsi postranski prostori z dvorano vred bodo originalno in bogato okrašeni.

4. marca bo sijajen ples „goriške slovenske mladine“, 7. marca pa običajna „Sokolova“ maskarada, ki bo letos najsijajnejša, kar jih je doslej bilo. — O teh dveh imamo posebna poročevalca.

Krojaški ples. — Drevi se bo vršil v hôtelu „Central“ krojaški ples, čegar čisti dobiček služi dobrotelnim namenom. Začetek ob 9. uri.

„Soška podružnica slovenskega planinskega društva“ vabi svoje člane k rednemu občnemu zboru, kateri se bo vršil dne 5. marca 1905. ob 2. popoldne v prostorih Narodne Čitalnice v Tolminu s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev v odbor. 5. Slučajnosti.

Kakšne neumnosti spravljajo v sojo mostnega sveta v Gorici. — V zadnji seji je stavil starišina Čiščuti imenitno interpelacijo. Povedal je, da neki gospod se je skandalizoval na kolodvoru, ker uslužbenec tramvaja govoril je slovensko, ko hodijo okoli potnikov; radi lepšega je pridjal, da so pijani! Župan je odgovoril, da se bo pečal s to zadevo. — Uslužbenec na kolodvoru bodo morali odslej govoriti le laško, ker sicer se pripeti nesreča, da skočita radi slovenskega govora tisti „gospod“ in onorevole Čiščuti iz kože! Škoda bi bilo obeh!

Po nedolžnem prijeli. — Poročali smo, da je tukajšnja policija prijela nekega M. Keržana in Levca, čes, da sta ukradla 800 K v Hudjužni ter odšla v Gorico; rečeno je bilo tudi, da je K. grozil svoji ženi. — Bila sta 10 dni v zaporu. Ko so spustili, je prišel k nam Keržan povedat, da so vesti v časnikih o njem neresnične. On ni ničesar ukradel, nikomur grozil, tudi Levca ne, marveč napil se je bil izredno močnega vina, ki ga je zmešalo, malo se je sprl z ženo, in ko je ponoči našr svojo sobo zaklenjeno, je udrl v ujo, ker žene ni našel, ga je nagrabila jeza, vzela je svoj denar ter se odpeljal z minerjem Levcem v Gorico. Tudi prvi Keržan, gostilničar in brivec v Hudjužni.

s temi nagnusnimi prividki teh pravic, s katerimi se je okoristil nekdo drugi, bi ne imela dovolj moči, da bi me odpahnila od te ženske, v kateri je bil moj svet. Toda jaz sem si mislil, da to dete, še predno pride na svet, zavlada nad vsemi njenimi čutili, da jo zbliža z možem ter mene izbrše za zmerom v njenem srcu iz imenika živečih.

In ne mamim se; vem, da ne bom za njo to, kar sem bil, zlasti kaj bi mogel postati, ko bi ne bilo tega naključja. Zamogel bi biti njeno edino drago bitje, ki jo veže z življenjem in s srečo — sedaj pa temu ne bo več tako. Toda dokler bo v njej tlela vsaj iskrica čutil do mene, ne odidem, ker ne morem oditi in tudi nimam kam.

Torej se vrnem in začnem razpihavati to iskro in jamem se ogrevati pri njej. Brezdvomno bi umrl, ako ne bi storil tega.

Prečitam še enkrat tetine besede: »Ko bi ti vedel, kako ona vsak dan povprašuje po tebi, če morda ni bilo pisma, ali si zdrav, kako dolgo se boš še mudil v Berlinu« — in ne morem se nasititi z njimi. Prav tako mi je, kakor bi umiral gladi in kakor bi mi kdo nepričakovano prinesel kos kruha. Jem — in vsled hvaležnosti bi se najrajše jokal. Morda se je že usmiljenje božje pojavilo nad menoj?

Saj vendar čutim, da sem se spremenil v teh poslednjih dnevih — in da je nekdanji človek umrl v meni. Ne bom se več razburjal proti njeni volji, pronesem vse, pomirim jo, potolažim ter rešim celo njenežega moža...

Dne 4. listopada.

Po premisleku sem se mudil v Berlinu še dva dni. To je žrtev od moje strani, ker že komaj utegnem tukaj sedeti, toda treba je bilo poslati naprej pismo z naznanilom, da dospem. Brzjavka bi utegnila An-

gelico prestrašiti, istotako tudi moj nepričakovani prihod. Poslal sem pismo veselo vsebine ter ga končal s takim iskrenim pozdravilom Angelice, kakor bi se med nama ničesar ne bilo zgodilo. Hočem, naj spozna, da sem se spoprijaznil s svojo usodo in da se vračam tak, kakoršen sem bil nekdanj.

Teta se je gotovo nadejala nekoliko mojega prihoda.

Varšava, dne 6. listopada.

Dospel sem danes v jutro. Teta, obveščena z mojim pismom, me je pričakovala v Varšavi.

V Ploševu se ne počutijo slabo. Angelica je mirnejša. Od Kromickega ni bilo v zadnjem času nikakih novic.

Revna teta me je pozdravila s klicem: »Kaj se je zgodilo s teboj, Leon?!« Ni vedela ničesar, a radi tako dolge bolezni sem očitno močno shujšal. Vrhu tega so mi lasje na sencih tako osiveli, da sem že premišljeval, ali si jih naj pobarvam ali ne. Sedaj nočem biti star, niti da bi se videlo, da sem star.

Pa tudi teta se je v poslednjem času močno sremenila. Saj še ni tako dolgo, kar sva se ločila, toda zapazil sem že grozno razliko. Njeno lice je nekako izgubilo nekdanji odločni izraz, črte pa so postale bolj nepremične. Takoj sem zapazil, da se ji glava pričenja nekoliko tresti, kar je moči zlasti opaziti takrat, kadar kaj pozorno posluša. Ko sem jo nemiren izpraševal, kako se počuti, mi je odgovorila s sebi lastno odkritosrčnostjo:

»Po vrnitvi iz Gasteina sem se počutila izborno — toda sedaj se je vse obrnilo na slabo, in čutim, da se že bliža moj čas.«

Črez trenutek je dodala:

»Vsi Ploševski pomrô na kapi — meni pa leva roka otrpne vsako jutro. Toda o tem se ne spleša govoriti — kakor je božja volja.«

In ni hotela dalje govoriti. Na to sva se posvetovala obširno, kako priti na pomoč Kromickemu, in sklenila sva, ne dopustiti, da bi prišlo do pravde, ko bi tudi bilo treba največjih žrtv. Rešiti ga poloma res ni bilo mogoče, k večjemu za ceno lastnega poloma, s čemur pa se tudi ni bilo mogoče strinjati že z ozirom na Angelico. Napravil sem načrt, spraviti Kromickega po končani pravdi v domovino, in nastaniti ga na gospodarstvu. Bog vidi, da je vsa moja duša strepetala v meni pri pomisleku na njegovo navzočnost pri Angelici; da bo pa žrtev popolna, sem sklenil izpiti tudi ta strup.

Med tem mu pošljemo na pomoč enega tukajšnjih odvetnikov, preskrbljenega z vsemi potrebnimi sredstvi za skončanje pravde.

Končavši to posvetovanje sem jel popraševati po Angelici. Teta mi je pravila o njej jako obširno; med drugim mi je tudi povedala, da se je že jako spremenila in postala grda. Ko sem slišal to, sem čutil še večje pomilovanje do nje. Nič več ne premore odvrniti od mene njenega srca.

To je moja najdražja glava!

Hotel sem še danes, takoj po posvetovanju, oditi v Plošev, toda teta je dejala, da je vturjena in da hoče v mestu prenočiti.

Ker sem ji priznal, da sem bolehal na vnetju pljuč, sem jo sumničil, da je ostala nalašč, da me ne bi izpostavljala slabemu vremenu na potovanju.

Dežuje že od jutra.

(Dalje pride.)

Poklon katoliškim juristom! — Za „Gorico“ piše tudi „Prim. list“, da daje „priprostemu nejuristu sploh več vere nego študirane mu juristu, ki po stanovskih odnošajih prihaja večina v čudne položaje...“

Slabo so zapisani pri „Prim. listu“ katoliški juristi: dr. Pavletič, dr. Dermastia in če je še kdo drugi!

Ali v tehničnem odseku ali pod klopjo? — Mestni starišina Culot je vprašal v zadnji seji občinskega sveta goriskega, kako je s študijami o električnem tramvaju glede na njegov svoječasni predlog. Župan je rekel, da ima vso reč v rokah tehniški odsek ter da ima nekdo nalogo proučiti to reč. Tu pa je vstal zopet Culot, rekoč, da ni res, da se nahaja njegov predlog v tehničnem odseku, marveč da je šel „pod klop“. Župan je ostal pri svoji trditvi, kateri se je pridružil tudi dr. Pinavčig, ki je na to omenil, da bo težko kaj s takim tramvajem, ker ni upati na pokritje strokov.

„Prismojenec“ in resnica. — Zadnji „Prismojenec“ se repenči, češ, da ni resnična vest o župniku Jan. Dominiku iz Studenega pri Bostojni, o katerem se je poročalo, da se mu prikazuje Mati božja ter da je začel prodajati listke. To vest imenuje „Prismojenec“ nesramno laž, ali ko to govori, po svoji stari navadi sam nesramno laže, ker nam podtika stavle, katerih ni v „Soči“! — Kdo more potem še kaj verjeti temu farovškemu vsiljivcu?!

V Volčah so imeli začetkom tega meseca občinske volitve. Župana volijo v kratkem. Prepirljivi „Prim. list“ že dreza in seza vmes, ker hoče imeti za župana kakega klerikalnega podajača. Tisti pristavek, da hočejo župana, kateremu bo pri srci vseobči napredek občine — je le pesek v oči! Upamo pa, da izvolijo res takega moža za župana, ki bo delal čast občini!

Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Sežani vabi na veselico, katero priredi dne 26. februarja 1905. ob 7^{1/2} uri zvečer v dvorani hotela „Treh kron“. Vstopnina 1 K za osebo. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

Posebni vlaki bodo vozili na pustno nedeljo 5. marca in na pustni torek 7. marca iz Krmina v Trst in obratno, in sicer bo cena za 50% nižja od navadne. Odhod iz Krmina dop. ob 11.50, iz Gorice ob 12.14, dohod v Trst ob 2. pop. Zvečer se vrne vlak iz Trsta ob 11.55, v Gorico pride ob 1.35 ponoči.

Veteranski oddelk v Kamnjah priredi dne 5. marca ob 3. uri popoldne plesno veselico pri Rebku v prostorih Fr. Furlana. Svirala bode sokolska gčaba iz Prvačine. Vabljeni so udje in prijatelji poštene zabave.

Izpred sodnije. — Em. Salvade iz Italije je delal pri železnici. V Gorenjivasi pri Kanalu je ranil v gostilni v prepiru nevarno A. Koširja, lahko pa P. Kimla. Dobil je dva meseca ječe.

Jože Eleršič, pekovski pomočnik, in Iv. Šinigoj sta napravila počasi 600 K, katere je bil našel prvi na dvorišču pekarije g. Al. Vitor. Eleršič je to pozneje sam ovdal policiji. Eleršič je dobil eno leto ječe, drugi 8 mesecev.

Neki D. Simoni, 27 letni delavec iz Italije, je bil obtožen žaljenja Veličanstva, pa oproščen. Državni pravdnik je priglasil pritožbo ničnosti.

Tatvine je bil obdolžen 24 letni delavec Jos. Hadolin, in sicer da je ukradel svojemu tovarišu A. Gorjancu svoto 50 K iz zaprtega predala. Tatvina se ni mogla dokazati, zato je bil puščen Hadolin takoj na svobodo.

28 letni Fr. K. Simič se je bil zaljubil v neko Veličnikovo, ali oče njen ni hotel nič vedeti o tem ter je naravnost rekel, da mu ne da hčere. 18. dec. lani v mraku je šel Simič v Medano, na poti pa srečal trdovratnega očeta Veličnikove v družbi drugih. Začel je metati kamnje na nje, ali zadel ni Veličnika, kakor je hotel najbrže, marveč nekega Jos. Toroša na glavo, in sicer precej nevarno. 1^{1/2} meseca je bil bolan. Sodnija je obsodila Simiča v ječo na 19 mesecev s postom in trdim ležiščem vsak mesec.

17 letna P. Miserit je šivilja. Ko je bila nekoč sama v hiši gospodinje, je izmaknila 40 K iz zaprte omare. Pred sodniki je priznala tatvino. Obsojena je bila na 1 mesec ječe.

Pri Červinjanu so bili prijeli Dalmatinca K. Tolja, ki je hotel v Ameriko, pa se ni bil na naboru. Dobil je 7 dnij zapora. Denarja je imel s seboj 270 K.

Na vlak je skočil, ko se je že premikal, 19 letni Iv. Čejan iz Sovodenj. Policija ga je obsodila radi tega na globo 20 K, oziroma 48 ur zapora.

Mestnim redarjem v Gorici zvišajo plače in pristojbine za izredne slučaje. — Sedaj bodo še bolj šikanirali Slovence!

Zaprli so nekega 21 letnega Štef. Balantiča od Voglarjev, ker je obdolžen raznih tatvin. —

Znamenita razprava. — Dne 2. marca t. l. se bo vršila pred tukajšnjo okrožno sodnijo razprava proti katehetu Jos. Calligarisu v Gradišču ob Soči radi — fridolinstva. Calligaris je bil aretiran 18. decembra lanskega leta, pa kmalu izpuščen na svobodo.

Vojaški begunec. — V Zdravščini se je bil preoblekel, kakor smo poročali, neki vojak, svojo vojaško obleko je pustil pri vodnjaku ter šel naprej v civilni. Sedaj se je izvedelo, da je bil ta vojak pionir z Dunaja, četovodja. Da bi ga ne vstavili v Krminu, je odšel v Italijo najbrže pri Višku ali Nogaredu.

Proti „Legi“. — Biciklistični klub v Gradišču ob Soči je sklenil prirediti ples. Mislijo se je, da bo ta ples za „Legi“, in tudi agitiralo se je z neke strani za to, ali slednjič so sklenili z večino, da se ne vrši ples za „Legi“, marveč v druge dobrodelne namene. — Radi tega je velik krik po laških listih.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Gliubich.

Narodna čitalnica v Kanalu priredi v nedeljo dne 26. februarja 1905. v dvorani „Pri zlatem levu“ veselico s sledečim vspeedom: 1. P. H. Sattner: „Pogled v nedolžno oko“, možki zbor. 2. H. Volarič: „Slovenskim mladencam“, dvospev za sopran in alt s spremljevanjem glasovirja. 3. V. Klaič: „Svrčanje“, možki zbor. 4. „Viržinija“, šaljiva spevoigra v enem dejanju. 5. P. H. Sattner: „Na planine“, možki zbor. Prosta zabava. Začetek točno ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

Vojna med Rusi in Japonci.

Mir!

„Reuterjev biro“ poroča iz Petrograda: Vzlic oficijelnim preklicom se od ugledne strani vzdržuje informacija, da ni car Nikolaj vprašanje o miru le formalno pretresaval, ampak da se je glede pogodb, na temelju katerih bi Rusija bila pripravljena skleniti mir, prišlo do soglasja. Pogoji bi bili sledeči: Koreja pride pod suvereniteto Japonske; Port Artur in poltok Liaotung se odstopi Japonski; Vladivostok se proglasi za nevtralnno luko po sistemu odprtih vrat; kitajska vztočna železnica se stavi pod novo mednarodno kontrolo; Mandžurija do Harbina se vrne zopet Kitajski. Težava je baje le radi vprašanja vojne odškodnine, vendar se sodi, da ni niti to vprašanje nepremagljivo. Čeravno je zelo možno, da poskusi Rusija še nadaljno bitko, dokler pride do te odločitve, se vendar od verodostojne strani vzdržuje trdno mnenje, da se iz ozirov na notranji položaj in na ogromne težave glede nadaljevanja vojne, sklene mir na temelju gori navedenih pogojev, ako se posreči, da se vprašanje glede vojne odškodnine v razmerno kratkem času uredi.

„Daily Mail“ hoče vedeti, da so japonski pogoji za sklep miru nastopni: 1. Vsa Mandžurija se zopet vrne Kitajski, ki se obveže, da bo skrbela za dobro vlado in da odpre deželo trgovini. 2. Port Artur dobi japonsko posadko. 3. Prizna se Japonski protektorat nad Korejo. 4. Japonski se izročé vse razorožene ruske vojne ladje, ki se nahajajo v nevtralnih pristaniščih, namreč: „Cesarevič“ in pet ali šest torpedovk v Kiaočavu in nekaj drugih torpedovk v Šangaju, potem „Diane“

v Saigou. 5. Rusija plača Japonski vojno odškodnino, ki pokrije vojne stroške. 6. Japonci zasedejo Vladivostok, dokler Rusija popolnoma ne plača vojne odškodnine, kar se ima izvršiti v dveh obrokih. 7. Rusija vrne Japonski otok Sahalin.

Hulska komisija.

Hulska komisija je vsprejela tretje čitanje poročila, ki ga je sestavil admiral baron Spaun s sodelovanjem vseh drugih členov komisije. Zatrjuje se, da se komisija ne izreče o navzočnosti ali nenavzočnosti inozemskih torpedovk, ampak da izjavi, da je admiral Roždestvenski imel dovolj vzroka, da je uvidel nevarnost za svojo eskadro ter da je mogel postopati, kakor je postopal. Zavezo ruske vlade, da bo ista odškodnovala žrtve hulskih dogodkov, je komisija vzela na znanje.

Novo vojne ladje za Japonsko.

Vlada japonska je zaukazala, da se nemudoma zgradi 25 torpedovk. Petnajst se jih zgradi v državnih ladjedelnicah, ostale pa v privatnih.

Ob desnem bregu Šaha

se nahaja po japonskih poročilih ruska glavna sila. Rusi gradijo neprestano močne utrdbe ob reki.

Angleška nevtralnost.

Ruski listi poročajo: Znano je, da je angleška admiraliteta sklenila, prodati več vojnih ladij „starejšega tipa“. Čudno je, da je večina teh „starih“ ladij, ako se stari topovi na njih nadomestijo z novimi, še popolnoma rabljiva in da se je za prodajo odločil baš ta trenotek. Prodati se ima 10 oklopnih, 10 oklopnih križark, 5 navadnih križark in mnogo topničark in torpedovk. Od teh ladij je mnogo bilo zgrajenih šele v preteklem desetletju. Najsumljivejše pa je to, da se mnogo teh vojnih ladij, ki so na prodaj, nahaja sedaj v japonskih in kitajskih vodah. Privatni kupci jih torej kar kratkim potom na licu mesta izročé Japoncem. Ta okolnost z bengalično lučjo razsvetljuje angleško nevtralnost!

Gledé mirovniš pogajanj.

Zastopnik „Reuterjevega biro“ je zvedel, da so japonski krogi v Londonu mnenja, da ne bi mogla Japonska vsprejeti mirovniš pogojev, o katerih se je poročalo, tudi če bi bilo vprašanje glede vojne odškodnine povoljno rešeno. Ob predlogu, da se Mandžurija severno do Harbina vrne Kitajski, bi Rusija vzlic svojemu porazu le pridobila, ker pokrajina severne Mandžurije, ki bi jo Rusija obdržala, znaša dve tretjini vse Mandžurije.

Iz Petrograda: Ruska vlada ni storila nikakega koraka, da bi se sklenil mir. Ako poda Japonska resne mirovne pogoje, bi se jih uvaževalo ter se o njih razpravljalo. To je resničen stan stvari. Vse druge vesti so neosnovane ter so utegnile nastati iz dejstva, da je car pisal angleškemu kralju Edvardu pismo, katerega vsebina pa ni znana.

Tudi našega cesarja

so spravljali sedaj v pogajanja za mir. Angleški listi so poročali te dni, da je že parkrat posredoval v prilog miru. Seveda je ta vest izmišljena, kakor so izmišljene vse vesti o miru, kajti da bi Rusija sedaj kar naenkrat vse pustila, je pač neverjetno. Armada v Mandžuriji stoji krepko tu, baltiško brodovje sploh še ni poseglo v boj, pred par dnevi pa je odplula na Daljni Vstok tretja eskadra.

O generalu Grippenbergu

smo poročali zadnjič, kako je dolžil Kuropatkina neuspehov v bitki pri Šahu. Sedaj poročajo ruski listi, da je car očital Grippenbergu v avdienci, da ni ravnal pravilno. Bitko pri Sandepu je začel baje na svojo odgovornost, in ker ni bilo zaželjenih uspehov, je zvrčal krivdo na Kuropatkina.

Razgled po svetu.

Zadnje vesti. — Poleg M. Gorkega je puščen na svobodo tudi odvetnik Kedrin, ki je bil tudi član deputacije, katere se je udeležil Gorki. — Dognano je, da je pop Gapon srečno ubežal iz Rusije. Kje pa se nahaja sedaj, ni znano natančno. — Štrajki v posameznih mestih na Ruskem se ponavljajo, zlasti v Varšavi. — Z bojišča ni posebnih poročil, govori se o novi ofenzivi Japoncev.

Državni zbor. — Poslanec Kubik je interpeiral ministrskega predsednika in ministra notranjih zadev glede dogodkov na Ruskem. Vprašal je vlado, ali je že storila kake korake pri ruski vladi v Petrogradu zoper grožodejstva, ki se tam gode, ali ako sploh misli kaj ukreniti, da se temu barbarstvu stori konec posebno v kraljovini Poljski. — Posl. Iro je zahteval, da se v nadomestno rezervno naj ne vrste novinci po zrebanju, temveč se pri tem naj upoštevajo kmetijski sinovi in kmetijski delavci. Orožne vaje v 11. in 12. službenem letu se naj odpravijo, ravnotako kontrolni zbori. O žetvi naj dobe vojaki s kmetov dopust, rodbine rezervistov se morajo za časa

orožnih vaj podpirati. — Brambovski minister je odgovarjal, da se v zadnjih letih napravi le malo (?) orožnih vaj. Nadalje je ponavljal, da je vojaški kazenski red že dogotovljen ter je priporočal, naj se predloga sprejme. — Posl. Conci je zahteval, da se izselniki ne smatrajo za vojaške begune, naj se dežele razbremené izdatkov za vojaštvo ter je končno izjavil, da bodo Italijani iz znanih političnih in stvarnih razlogov glasovali proti predlogi. — Posl. Biankini je govoril o jezikovnih razmerah v armadi ter pobijal madjarske težnje, da si ustanove svojo narodno armado. Zahteval je zopet, da se vojaštvu mornarice zniža služba ter se pomiloste izselniki, ki niso prišli k naborom. Opozarjal je, kako zelo pospešuje vojno in trgovsko mornarico druge države n. pr. Italija. V slučaju vojne je Dalmacija z drugimi deželami ob Adriji vred izročena sovražniku. Končno je zahteval boljše gojitev brodovja, pospeševanje trgovske mornarice in železniško zvezo Dalmacije z ostalo monarhijo.

Železniškemu parlamentarnemu pododseku je poslalo ministerstvo obširno razlago o gradnji proge Celovec-Gorica-Trst z utemeljevanjem, da se v omrežje te železnice pritegne tudi železnica po Vipavski dolini.

Atentati na Ruskem. — V zadnjih 25 letih so bili umorjeni sledeči ruski višji uradniki in knezi: 16. avg. 1878: general Mezenec, šef tajne policije. 22. feb. 1879: knez Krapotkin, policijski šef v Harkovu. 13. marca 1881: car Aleksander II. 30. marca 1882: general Strelnikov, državni pravdnik v Odesi. 27. dec. 1883: Sudejkin, šef tajne policije, in njegov nečak Sadovski. 11. jan. 1890: stotnik Solotuš, šef moskovske tajne policije. 27. febr. 1902: Bogoljupov, minister. 15. aprila 1902: Sijagin, minister notranjih zadev. 19. maja 1903: gen. Bogdanovič, guverner v Ufi. 17. julija 1904: Plehve, minister za notranje stvari. 17. julija 1904: Andrejev, podguverner v Jelizabetpolu. 1. avg. 1904: Boguslavski, glavni administrator v Sormalinu na Kavkazu. 17. febr. 1905: veliki knez Sergij. Pri tem treba omeniti še atentate na generalnega guvernerja Bobrikova in na finlandkega senatnega prokuratorja Johnsona.

Sodna razprava Liebl-Zlamal se je začela na Dunaju. Kakor znano, so brata Herman in Leopold Liebl ter žena že obsojenega Antona Zlamala toženi sokrivde pri ponarejanju denarja. Dan pred obravnavo sta se Leopold Liebl in gospa Zlamal skušala obesiti v svojih celicah. Pred obravnavo pa sta imela oba take histerične napade, da se je obravnava proti njima morala izločiti za poznejši čas.

Cesar je odbil prošnjo za pomilostenje slovaškemu poslancu Matlašku, ki je bil zaradi „ščuvanja“ zoper madjarsko narodnost (?) obsojen v enoletno ječo.

Podržavljenje policije v Pulji. Vlada namerava podržaviti policijo v Pulji. Preosnovi policije bo moral pritrđiti istrski deželni zbor. V tem oziru se baje že vrše pogajanja med vlado ter pulsko občino in deželnim odborom.

Priporočljiva dekla. — V Stolpu na Nemškem je bila obsojena Avgusta Radtke, 15 letna dekla, na šest mesecev ječe, ker je skušala zastupiti tri otroke svojih gospodarjev s salpetrovo kislino, ker ji je bila služba pretežka.

Davki na naslove. — Originalen nasvet je dal pred kratkim neki poslanec v avstralski zbornici, namreč naj se obdajajo naslovi. Govornik je imel tudi že izdelan načrt in je navsvetoval sledeče svote: vojvodinja ali vojvoda plačata za svoja naslova na leto 1400 mark, mejni grof ali mejna grofica 1200 mark, grof ali grofica 1000 mark, baron ali baronica 600 mark, tajni svetnik 500 mark, „Sir“ 300 mark, „častiti“ pa 2 marki 50.

Berač, ki je zapustil dva milijona Rotschildu. — Neki Abram Fidler je prišel kot berač peš iz Rusije na Francosko. Lani meseca avgusta je umrl v Nici ter določil svojim glavnim dedičem glavarja družine Rotschildove v Parizu. Spočetka si je Rotschild mislil, da se je beraču zmešalo, ali pozneje se je dognalo, da je zapustil vrednostnih papirjev za 2 milijona frankov. Rotschild tega denarja ni hotel sprejeti, marveč je poiskal revne sodnike pokojnega ter jih tudi res našel v Rusiji. Med te se razdeli premoženje.

Velikega kneza Sergija so 23. t. m. slovesno pokopali. Navzočih je bilo več velikih knezov. Na krsto so položili mnogo vencev. Istotako na krsto kočjaža.

Avstrijski poslanik v Belemgradu dr. Dumba je vzbudil splošno ogorčenje, ker je imel dovoljivo razmerje z ženo tajnika pri ruskem odposlanstvu, po imenu Sablin. Pobegnil je bil z njo na Dunaj. Sablin je premeščen v Tanger.

Na Ruskem. — Nemiri pojenjujejo. Iz Sosnovic in Lodza se poroča, da je pričelo po večini zopet redno delo. V Varšavi so bili 23. t. m. večji nemiri. Poklicano je bilo vojaštvo. Delavci v plinarni štrajkajo. Iz Pariza se poroča, da mislijo redarji v Petrogradu začeti štrajk!!

Vohunstvo Italijanskega stotnika Ercolessija. — Pariški „Eclair“ poroča: Kakor znano, so svoj čas zaprli v Messini zaradi veleizdaje italijanskega stotnika Ercolessija. Stotnik je izpovedal, da sta neki general in polkovnik italijanskega generanega štaba izdala neki tuji vele-vlasti važne vojaške listine. Vsak izdajalec je dobil 500.000 lir.

Zopet madjarska žrtev. — V Požunu je bil obsojen urednik slovaških „Povárski Noviny“, Ivan Hrušovskij, v enoletno ječo in 500 kron globe.

Mrlič v vreči. — Nekaj dni pred božičem 1904. je izginil 30 letni hlapec Josip Schröpfer, ki je služboval v Ronspergu na Češkem pri neki gospodi. Njegova žena in njegov svaki sta pravila, da je zapustil Schröpfer dom po nekem domačem prepirlu. Ljudstvo je pa šepetalo kaj o zločinu, posebno ker je koj potem brat omenjene žene izvršil samomor v bližnjem gozdu. V zadnjem času je prišla Schröpfer na polje, da naznani moža, ki ji je pobil okna. Pri tej priliki so jo natanko izpraševali in žena je priznala, da je njenega moža umoril pri domačem prepirlu njen brat, kateri je pa zakopal mrliča v bližini gozdnega mlina. Kaj se je začelo preiskovati, in iz snegu in zemlje so slednjič izkopali vrečo s človeškim truplom in zraven tega pa odsekane ude. Na truplu se je opazila rana, in sicer na vratu, črepija je bila razbita. Schröpfer je bila koj zaprta.

Morilno orožje. — Leta 1902. je ponujal neki znameniti stariar v Londonu 20.000 mark za revolver, s katerim je streljal Sipido v Bruslju na princa valeskega, sedaj kralja Eduarda VII. Ta ponudba je bila odklonjena in orožje uradno uničeno. Neki drugi trgovec v Londonu je dajal 10.000 mark za pilo, s katero je bila umorjena naša cesarica Elizabeta, toda orožje je bilo vrženo v salpetrovo kislino, kjer je popolnoma izginilo. Revolver, s kojim je streljal Bresci na kralja Humberta, je bil zdrobljen in uničen v topilni peči. Puskó, s katero se je vstrelilo grškega kralja Jurija (1897.), so postavili pod velikansko kladivo in jo uničili do cela. Navada, uničiti morilno orožje, s katerim so bili napadeni kralji, knezi itd., izvira iz 15. stoletja, ko se je namreč mislilo, da postane orožje še drugim osebam osodopolno, ako se ga koj ne uniči.

Sežiganje vdov v Indiji. — Neki zopetni pojav je dokazal, da še ni izginila navada sežiganja vdov v Indiji — „sutee“ imenujejo Indijci to navado. V provinci Behar je umrl neki Braminec z imenom Chandri Misr, in njegovo truplo bi imelo biti sežgano ob bregovih ondotne reke. Vdova se je skopala, okinčala kakor za svatbo, sedla na grmado in ukazala sinu, naj izvrši svojo sveto dolžnost. Sin in nekateri sorodniki so užgali pred veliko množico gledalcev grmado, in med molitvami in godbo je zgorela vdova s možem vred. Krivci, namreč sin in sorodniki, so bili kaznovani z devetimi meseci oziroma petimi leti. Sploh pa ni mogoče zatreti te grozne navade niti od strani Angležev, ki so znani v tem oziru, da ne rabijo rokavic pri podložnih narodih.

Statistika žele. — Po neki pravkar od angleškega trgovinskega urada objavljeni statistiki o železi na svetu ste bili Anglija in Nemčija, kojih prebivalci so bili dolgo časa najbujši pivopivci, premagani, in sicer od male Belgije. V letu 1903. je prišlo tu na vsakega prebivalca po 214,5 litrov piva, na Angleškem 133,5 litrov in v Nemčiji samo 115,2 l. piva. Želeja Angležev je sploh nekoliko odnehala. Proti letu 1902. se je izpilo tam leta 1903. — 47,911.500 l piva, 9,864.000 l spirituoznih pijač in 6,340.000 l vina manj. Nemčija kuha več piva nego vse druge države, 7,096,248.000 l; njej sledi Angleška s 5,757,151.500 l in potem Zjedinjene države s 5,429,047.500 l. Največ spirituoznih pijač se izdelata na Ruskem, največ se jih izpije pa na Danskem; nič manj nego 13,5 l pride vsako leto na vsakega Danca. Kakor vinopivna dežela je Anglija zadnja med vsemi 13 evropskimi državami. Na vsakega pride na leto komaj dva litra vina.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

OLIO di FEGATO DI MERLUZZO PRIMA PESCA.

Trskino (stokfiževo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Zvirna steklenica tega olja naravnorjene barve po K 1,40, bele barve K 2. Trskino železnoto jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerovni in nežne narave.

Jitrsko jetrno olje se železnim jedecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času in z gotovostjo vse kostno bolezní, železni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegijske, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolni v steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č.č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa — najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem. Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Java Kava direktno od pridelovalca.

Pošilja se vrečica s 5 kg colnine prosta brez vseh stroškov na vsako poštno postajo surova:

Marka Javoflor najfinejša . . . gld. 6,95 * Java salvador mešanica . . . gld. 6,10
Marka Javoflor fina zelena . . . „ 6,20 Kapucinska mešanica, žgana „ 7,—

Čaj 1 kg gld. 2,80, gld. 4,—, gld. 5,50.

TURK & DR.
posestnik plantaž na otoku Java. Pošiljatve iz skladišča v luki.
Trst, Acquadotto 62.
Cenil ik brezplačno in franko.

Anton Krušič
krojaški mojster in trgovec
Corso Giuseppe Verdi št. 33
izdeluje
vsakovrstne obleke
za vsak stan,
kakor tudi
za civilno, vojaško
in držav. uradnike.
Posebno priporoča
fino črno blago
za salone, frack, smoking, jakete in sako,
katere obleke se rabijo posebno na plesih v predpustnem času.
Cene zmerne.

Išče se
učenca
za knjigarstvo in trgovino z muzikalijami in umetninami.
Ponudbe na:
Goriška Tiskarna A. Gabršček.

Gorica Gorica
Klimatično zdravilišče.
Hôtel Südbahn
na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetjava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičkim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Paprika
iz Segedina I. vrste, cvetlična paprika, sladka, garantirano pristna.
priznana izvrstne vrste. Lastni pridelek kg za K 5. Razpošilja po povzetju od 1 kg dalje franko. Kar ne ugaja se sprejme nazaj.
Poslovnica za razpošiljanje deželnih pridelkov Haupt A. Rudolf Budimpešta, VII. Ovodag. 22. G Z I.

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za Pain-Expeller
je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče mazilo; cena 80 vin., K 1,40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod priljubljene domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ iz Richterjeve lekarne, potem se je gotovo prejelo originalni izdelek.
RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatega leva“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

Ure na nihalo z godbo
so zadnja novost. Te francoske miniaturne ure na nihalo so dolge 70 cm, skatlja je iz orohovega lesa, fino politirana, z umetno izrezljivimi obkladki ter za vsako uro najlepše kovanice in plesje. Cena z zabojem in odpošiljanjem le 8 gld. Ista ura brez godbe, a bje pol in cele ure, z zabojem in odpošiljanjem samo 6 gld. Da bje kakor ura zvonika gld. 6,50. Te ure niso samo znamenljivo točno izloče, ampak tudi lep okras vsake sobe. Budilka z zvoncem in po noči se igra mesto zvonil gld. 6,—
Razpošilja po povzetju. Kar ne ugaja vno denar.
Cenik ur, verižic, prstanov itd. zastoj in franko.
Josip Spiering, Dunaj I.
Postgasse št. 2-93.

Prva koncesijonirana delavnica z motornim obratom za fino mehaniko, fiziko, matematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd. Vpeljava strelodvodov, elektrike, brzojavov, hišnih telefonov, plina in vode.
Poprave se izvršujejo hitro in po cenil.
Ivan Potočnik & A. Hügel
Gorica, za vojašnico.
Precizijska delavnica predmetov za merjenje.
Bogata zaloga raznih predmetov za razsvetljava za plinovo in električno luč.
Oprave za kopelji, sesalke vseh sistemov. — Popravjalnica avtomobilov, motociklov in dvokoles. — Delavnica za pobakrovanje in ponikanje. — Pumpe, železne in kovinske cevi. Zaloga mesarskega orodja, kuhinjskih nožev, brivskih britev, škarij itd.

Anton Potatzky v Gorici.
Na sredi Raštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najceneje kupovaišče niraberškega in drahnega blaga ter tkanil, preje in nitij.
POTREBŠČINE za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.
POTREBŠČINE za krojače in ševaljarje.
Svetinjilce. — Rožni venel. — Mašue knjižilce.
Mišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost: Semena za zelenjave, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Izvoz mesa!
Dnevno razpošiljanje svežega mesa!
Goveje meso prve vrste brez kosti v košku 5 kg, netto 4 1/2 kg franko . . . 4,10 K 60 vin.
Teletina 5 kg, netto 4 1/2 kg . . . 4 „ 40 „
2 1/2 kg, kapunov, 2 1/2 kg surovega masla za čaj, franko . . . 8 „ 50 „
Reelna postrežba in sveže blago.
Se prosi naročati v nemščini.
Sohn landw. Producten-Versandanstalt
Grybów Nr. 8, Galizien.

Ivan Kravos
priporoča svojo
sedlarsko delavnico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

CHRISTOFLE
Namizno orodje in posodje vseh vrst.
Priznano težko posebrnjene najlepše forme.
Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.
Jedino nadomestilo pravega srebra.
Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.
C. kr. dvorni založniki
Christofle & Co. — Dunaj
I. Opernring 5 (Heinrichshof).
— Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcijh.
Kot jamstvo svoje izvornosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christofle.

RAZGLAS.
Podpisano županstvo razpisuje s tem službo
občinskega redarja
v županiji Komen.
Plača znaša sedaj 500 K in uniforma. Prednost za to službo imajo vpokojeni c. kr. policaji in vpokojeni c. kr. žandarji.
Redno opremljene prošnje naj se vložé do
7. marca t. l.
na županstvo v Komanu.

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birnanice, torte itd.
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solšno postrežbo po jako zmernih cenah.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo

zalogo šivalnih strojev.

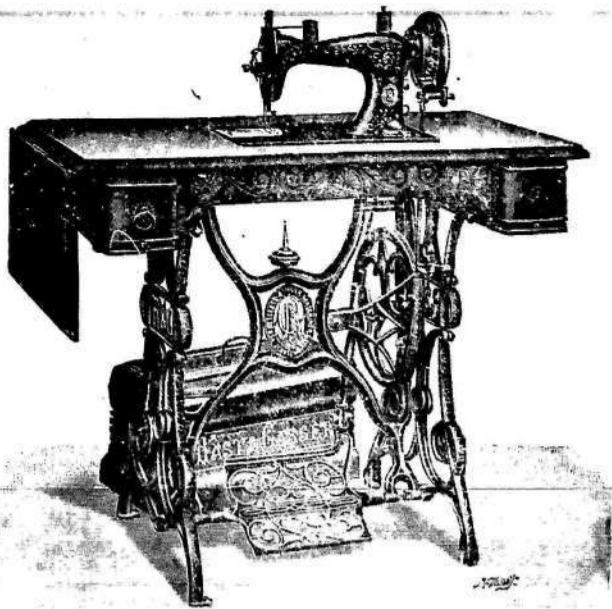
raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in poprave jamčiva od 5-10 let.

Anton Ivanov Pečenko - Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanik vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovarov Zalec-Laški Jrg in plzeňskega piva „prazdroj“ iz sloveče ceske „Mešanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerno. Postrežba poštena in točna.

ZLATAR

DRAGOTIN VEKJET

(C. VECCHIET)

Corso 47 - TRST - Corso 47

Priporočata svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine ter žepnih, zlatih in srebrnih ur.

Sprejema naročbe ter poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Velika izbér srebrnine za darila.

Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.

Cene zmerno.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na monice 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1903. (v kronah): Članov 1777 z deleži K = 123.644. — Hranilne vloge 1.416.573.66. — Posojila 1.471.650.42 — Vrednost hiš 162.162.93 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 70.125.85.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici - Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Spijetu ter Orjentu.

Cene zmerno, delo lično in solidno.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franco v priv. Schwann-Apoteke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevane brezplačno.

Fine dunajske salame

razpošilja v zavojih po 5 kg proti povzetju za K 6-20, fine klobase iz šunke 1 kg K 1-80, fino posušeno meso 1 kg K 1-50.

J. KOLLMANN,

tovarna klobas, Dunaj XXI. Thaliastrasse 111.

Mihael Ussai

kovaška in ključavničarska delavnica

Židovska ulica št. 7.

Zaloga štedilnikov, sesalk in cevij za vodo. Izvršuje vsako popravo in vpe-ljavo sesalk in vodovodov.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki terzod ra vijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledodnih boleznih ubla-žujejo katar, urejujejo izmetek, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešuje in zbolj-šujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Prežene velike in male gliste ter vse od glist izhaja-joče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jet-rih in slezeh ter koliko in ščipanje v želodec. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni mešanski ali kmečki hiši. Do-bivajo se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod na-slovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 96, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kot ena dvanajstorica se ne pošilja — Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim upehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamič, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljančič, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 96, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Aassig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

Zastopnik: Umberto Bozzini - Gorica, Stolna ulica št. 9.